**ט) הנסכין כשירין והזבח פסול.** מי אפשר להיות [כב] לנסכין כשירים גמורין כיון דהזבח פסול אלא כלומר כשירין מפסול עצמן: **למעוטי מאי.** מי למעוטי קטרת קאמי הא תנא ליה סיפא וכן רובא וגרבא קתני בסיפא ולא הוה ליה למיתניא [ל] ראוי לו אלא המזבח מקדש את הפסולין:

**למעוטי קמצים שלא קדשו בכלי.** לכאורה אפילו אליבא דר"ש קאי דאמר לקמן (דף פד.) בנשפך דמה דלא ירד חדא דלכולהו תנאי מיבעי ליה לאשכוחי שאין ראוי לו ועוד מדפריך עלה מ"ש מדעולא דהכיא דעולא אתיא כר"ש דלרבי יהודה ירדו מדאמר עלה רבי זירא לקמן אף אנן נמי תניא שנשפך דמה כו' וכי קאמר למעוטי קמצים שלא קדשו בכלי הכי נמי דהוה מצי למימר לרבי יהודה למעוטי אימורי קדשים קלין שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח הנך לא מיחסרו מעשה בגופייהו הני מיחסרו מעשה בגופייהו: ר' יהושע אומר כל הראוי לאישים כו': ורבן גמליאל נמי הכתיב עולה [ב] [1]על מוקדה ההוא לאהדורי [ג]פוקעין הוא דאתא ואידך לאהדורי פוקעין מנא ליה נפקא ליה [2]מאשר תאכל האש ואידך ההוא מיבעי ליה לעכולי עולה אתה מחזיר [ד]דואי אתה מחזיר עכולי קטורת דתני [ה]רבי חנינא [ו] בר מניומי בר' אליעזר בן יעקב [2]אשר תאכל האש את העולה על המזבח [ז] עכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עכולי קטורת ואידך לאו ממילא ש"מ דעכולי עולה מהדרינן: רבן גמליאל אומר כל הראוי כו': ורבי יהושע נמי הכתיב [1]מזבח ההוא מיבעיא ליה מאי (טעמא) קאמר רחמנא [ח] כל הראוי למוקדה מקדש מזבח ואידך [3]מזבח אחרינא כתיב ואידך חד להיכא דהיתה לה שעת הכושר וחד להיכא דלא היתה לה שעת הכושר ואידך כיון דפסולין נינהו ורבינהו רחמנא לא שנא היתה לו שעת הכושר לא שנא לא היתה לו שעת הכושר: רבי שמעון אומר הזבח כשר כו': תניא רבי שמעון אומר [1]עולה [ט]מה עולה הבאה בגלל עצמה אף כל הבאין בגלל עצמן יצאו נסכים הבאין בגלל זבח [י] [יא]רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר [3]כל הנוגע במזבח יקדש שומע אני בין ראוי ובין שאינו ראוי ת"ל [4]כבשים מה כבשים ראויין אף כל ראוי ר"ע אומר [5]עולה [יב]מה עולה ראויה אף כל ראויה מאי בינייהו אמר רב אדא בר אהבה עולת העוף פסולה איכא בינייהו [יג] מר [יד]מייתי לה מעולה ומר מייתי לה מכבשים ולמאן דמייתי לה מכבשים הכתיב עולה אי כתיב כבשים ולא כתיב עולה ה"א אפילו מחיים כתב רחמנא עולה ולמאן דמייתי ליה מעולה הא כתיב כבשים אי כתיב עולה ולא כתיב כבשים הוה אמינא [טו] אפילו מנחה כתב רחמנא כבשים מאי איכא בין הני תנאי להני תנאי דמתניתין אמר רב פפא קמצים שקדשו בכלי איכא בינייהו לתנאי דידן לא ירדו לתנאי דמתניתא [יז]ירדו (ר"ל אמר) [טז] מנחה הבאה בפני עצמה לדברי כולן לא תרד לדברי רבי יוסי הגלילי ור"ע שמעת מינה הכי נמי הוה מצי למימרא דלא נפקא פוקעין מדדרשינן עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידים ועצמות משום דהוה מוקמינא ליה מספירשו מן המערכה ועודם על גבי המזבח ולא נפלו לארץ אבל נפלו לארץ אפילו [לו] עיכולי עולה אי אתה מחזיר: **ואי אתה מחזיר עיכולי קטרת.** עיכולי לבונה לא ממעט דמהדרינן להו כדמוכח בהקומץ רבה (מנחות דף כו:) והיינו טעמא דעל המזבח כל הראוי למזבח החיצון קאמר: **מה עולה ראויה.** ולריך לדקדק בבולה שמעתין דמרבינן כל הקרבנות אע"ג דכתיב עולה: **הוה אמינא אפילו מחיים.** ובדוקין שבעין ואליבא דרבי עקיבא כדאמר לקמן כתב רחמנא עולה שראוי [לז] לעלות: (**כל עולין**) **אפילו מנחה.** תימה דבפרק שתי מדות (מנחות דף 5:) [לח] ממעטים מנחה מנסכים מדכתב עולה ויש לומר דשאני התם דמסתבר עולה דווקא דכולה כליל דדומיא דנסכים דכולה למזבח אי נמי שאני הכא דכתיב כל הנוגע במזבח יקדש דכל משמע לרבויי אי נמי משום דכתיב זאת תורת הריבה תורה אחת לכל העולין:

**והנסכים ירדו.** שאין מזבח מקדש פסולין אלא בשאין בגלל עצמן אבל לא הבאין בגלל אחרים כדליף ר"ש טעמיה בגמרא (מפרש): **גמ' למעוטי מאי** [י]. שלא נראה למזבח לדברי הכל: **אימורי קדשים קלים** [יא] **לפני זריקת דמן.** לא הוברכו למזבח שזריקת דמן [יב] שלהן קובעתן לחלק גבוה לענין מעילה מה שאין כן בקדשי קדשים שהן מתחילתן לגבוה ואימוריהן עולין [יג] למזבח אבל קדשים קלים אין בהן מעילה אפי' באימוריהן כדתניא בתורת כהנים [1] את קדשי [יד] ה' המיוחדים לשם יצאו קדשים קלים אבל לאחר זריקת דמיט יש מעילה באימוריהן דנפקא לן [1] מוכל [טו] חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים לאחר זריקת דמיט למעילה ואפילו הכי קאמר לא ירדו: **בגופייהו.** דאיפסולן [טז] בדבר אחר הוא: **ההוא לאהדורי פוקעין.** דלאו [יז] אפסולין קאי אלא אכשרין שפוקעין מן היקידה אישיקלטי"ר [יח] וקאמר קרא שיחזירה [יט] למוקדה דעל מוקדה משמע מוקד שהיה לה כבר [כ]: **אשר תאכל האש כו'.** קרא יתירא הוא דפשיטא דדשן מאשר תאכל האש הוא אלא לדרשא אתא אשר תאכל [כא] האש ותפקעם העולה [כב] מעל המזבח חזור והעלם על המזבח: **לאו ממילא ש"מ כו'.** הילכך לא בעי קרא אחרינא: **מקדש מזבח.** ללמדך טעמא [כג] שלא ירד משום קדושת מזבח הוא: **מזבח אחרינא כתיב.** כל הנוגע במזבח יקדש (שמות כט): **שעת הכושר.** להקטרה לפני פסולו [כד] כגון לן ויולא וטמא: **לא היתה לו שעת הכושר.** נשחט [כה] חוץ לזמנו וחוץ למקומו: **ס"ל בנסיס.** וסמיך [כו] ליה וזה אשר תעשה על המזבח: **ר' עקיבא אומר עולה.** בהאי קרא כתיב [כז]: **מר מייתי לה מעולה.** דלא תרד דאף עולת העוף משמע ומר מייתי לה לקידושי פסולין מכבשים בהמה ולא עוף: **לתב רחמנא עולה.** משראוי לעלות: ה"ג **קמליס שקדשו בכלי איכא בינייהו לתנא** [כח] **דידן לא ירדו לתנא דמתניתא ירדו: קמליס שקידשו בכלי. ונפסלו: לתנאי דידן.** רבן גמליאל ורבי יהושע **והנסכים ירדו.** שאין מזבח מקדש פסולין אלא בשאין בגלל עצמן אבל לא הבאין בגלל אחרים כדליף ר"ש טעמיה בגמרא (מפרש): **גמ' למעוטי מאי** [י]. שלא נראה למזבח לדברי הכל: **אימורי קדשים קלים** [יא] **לפני זריקת דמן.** לא הוברכו למזבח שזריקת דמן [יב] שלהן קובעתן לחלק גבוה לענין מעילה מה שאין כן בקדשי קדשים שהן מתחילתן לגבוה ואימוריהן עולין [יג] למזבח אבל קדשים קלים אין בהן מעילה אפי' באימוריהן כדתניא בתורת כהנים [1] את קדשי [יד] ה' המיוחדים לשם יצאו קדשים קלים אבל לאחר זריקת דמיט יש מעילה באימוריהן דנפקא לן [1] מוכל [טו] חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים לאחר זריקת דמיט למעילה ואפילו הכי קאמר לא ירדו: **בגופייהו.** דאיפסולן [טז] בדבר אחר הוא: **ההוא לאהדורי פוקעין.** דלאו [יז] אפסולין קאי אלא אכשרין שפוקעין מן היקידה אישיקלטי"ר [יח] וקאמר קרא שיחזירה [יט] למוקדה דעל מוקדה משמע מוקד שהיה לה כבר [כ]: **אשר תאכל האש כו'.** קרא יתירא הוא דפשיטא דדשן מאשר תאכל האש הוא אלא לדרשא אתא אשר תאכל [כא] האש ותפקעם העולה [כב] מעל המזבח חזור והעלם על המזבח: **לאו ממילא ש"מ כו'.** הילכך לא בעי קרא אחרינא: **מקדש מזבח.** ללמדך טעמא [כג] שלא ירד משום קדושת מזבח הוא: **מזבח אחרינא כתיב.** כל הנוגע במזבח יקדש (שמות כט): **שעת הכושר.** להקטרה לפני פסולו [כד] כגון לן ויולא וטמא: **לא היתה לו שעת הכושר.** נשחט [כה] חוץ לזמנו וחוץ למקומו: **ס"ל בנסיס.** וסמיך [כו] ליה וזה אשר תעשה על המזבח: **ר' עקיבא אומר עולה.** בהאי קרא כתיב [כז]: **מר מייתי לה מעולה.** דלא תרד דאף עולת העוף משמע ומר מייתי לה לקידושי פסולין מכבשים בהמה ולא עוף: **לתב רחמנא עולה.** משראוי לעלות: ה"ג **קמליס שקדשו בכלי איכא בינייהו לתנא** [כח] **דידן לא ירדו לתנא דמתניתא ירדו: קמליס שקידשו בכלי. ונפסלו: לתנאי דידן.** רבן גמליאל ורבי יהושע

מסורת הש"ס

**ג א** מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה ה:
**ד ב** מיי' שם הלכה יב:
**ה ג** מיי' פ"ו מהל' מעה"ק הלכה ג:
**ו ד** מיי' פ"ג מהל' תמידין ומוספין הלכה ב:
**ז ה** מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה ג:
**ח ו** מיי' שם הלכה טו:
**ט ז** מיי' שם הלכה ה:

## תורה אור השלם

1. צו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָהּ עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ: ויקרא ו, ב
2. וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבָּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו, ג
3. שִׁבְעַת יָמִים תֹּכַפֵּר עַל הַמִּזְבֵּחַ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ: שמות כט, לז
4. וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁנַיִם לְיוֹם תָּמִיד: שמות כט, לח
5. עֹלַת תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה לְדַבֵּר אֵלֶיךָ שָׁם: שמות כט, מב

## מוסף רש"י

**נעשו לחמו של מזבח.** דקלטון מזבח, דכיון דחד גופא הוא כי הדר וחריך הדם לאחר העלאת אימורין הויא זציקה ולא ילדו (מעילה ז:) **אשר תאכל האש.** קרי ביה תעוכל (מנחות כו:) **עכולי עולה.** פוקעין שפקעו מעל האש וקרי ביה אשר תאכל את העולה על המזבח (יומא מה.) **שומע אני בין ראוי ובין שאינו ראוי.** כגון דבר שלא היה פסולו בקודש כגון הרובע והנרבע ומוקלה ונעבד והטריפה וכיוצא בהן: **אף כל ראוי.** שנראה לו כבר ונפסל משבא לעזרה, כגון אלו וכיוצא והטעמא ושנאמרו במתניתא חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכיוצא בהן (שמות כט לז):

## ליקוטים

שייך לענין הבא

**פרש לנשתטה בלילה ושנשפך דמה כו'.** יש להסתפק אם משלה בהם האור אם תרד או לא. דאפשר דכי היכי דמהני משלה האור לשאר פסולים דירדו שיעלו ה"נ מהני להנך דלא ירדו, או דילמא לא דמי. ובס"פ פרת חטאת דף ק"כ ע"א גרסינן קדשי קדשים ששחטן בדרום אם עלו לא ירדו, איבעיא להו ירדו מהו שיעלו, כך היא גירסת התוס' שם, וכתבו דבריש פ"ק דמעילה נחלקו רבא ורב יוסף אם עלו מהו שירדו והכא פשיטא ליה דאם עלו לא ירדו, הכא מיירי במשלה בהם האור ומש"ה אליבא דכ"ע אם עלו לא ירדו. נקטינן דאף לרבא דס"ל בשחיטת דרום אם עלה ירד, אם משלה בהם האור לא ירד, וה"ה לדידן בשאר פסולים כגון שחיטת לילה או נשפך דמה או יצאת דאם משלה בהם האור לא ירדו. ומיהו נ"ל דאליבא דכ"ע אם ירדו הנך פסולין אע"ג דמשלה בהם האור לא יעלו, ורב יוסף דקאמר יעלו היינו דוקא בשחיטת דרום דס"ל דאם עלה לא ירד אפילו שלא משלה בו האור מהני ליה משלה בו האור לאם ירד שיעלה, אבל בדברים שאם עלה ירד לא מהני משלה בו האור אלא חד דרגא דהיינו שאם עלה לא ירד אבל לא תרי דרגי שאם ירד יעלה. ומחלוקת זה דאם ירדו מהו שיעלו תלוי באותו מחלוקת דפ"ק דמעילה דאם עלו מהו שירדו. (מסג"מ פ"ג מפסה"מ ה"ו) **לענ"ד** יש ללמוד זה ממה דס"ל בסוגיין דף פ"ה ע"ב לחד לישנא דמתני' אסיפא העצמות והגידים כו' לא שנו אלא שלא משלה בהן האור כו', ועי' בפרש"י שם דמתני' ס"ל דאפילו אם עלו ירדו ואפ"ה מהני משלה בהן אור ואשא ס"ל רק דבסיפא לא מהני משלה בהן אור כיון דלאו בני הקטרה נינהו אבל היכי דבני הקטרה נינהו משמע אף היכי דהדין אם עלה ירד מ"מ מהני משלה בהן אור. כנלע"ד בעזה"י. (גלי רעק"א שם)

מעשה בגופיה. לכן נראה לר"ש בא למעט בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים, ואע"ג דבהדיא תני לה במתני' תני והדר מפרש. וא"ת א"כ אמאי אמר רב פפא למעוטי הני דמתני', וי"ל דרב פפא רוצה להסמיענו חידוש ומבשר קדשי קדשים כו' דהני אינן בכלים לידי לחיות ולעולם אבל קמצים שלא קידשו בכלי סופן בכלים לידי לחיות ואפ"ה לא ל"י אין המזבח מקדש, ומ"מ לא שניך רב פפא אבל הוא משמיע לנו כל החידוש שיוכל להשמיע. וא"ת הא מיתה רב פפא אבל מאי בעי תלמודא ומי לא היה יודע דמלי למעוטי הני דמתני', וי"ל דרב פפא עצמו נעי הכי שהיה דחוק לרש"י להסמיענו [לח] דאם עלו ירדו וכה"ג איתא בפ' ד' [דף כב: ופ"ש בתוד"ה ומכה] אבל לא אמר דמלי בעי תלמודא דרש"ש דאם לא ירדו אם אינו אלא בשר קדשי קדשים לחוק לבד מאי בעי תלמודא דלא הוא משמיע לנו כל החידוש שיוכל להשמיע. וא"ת הא מיתה רב פפא אבל מאי בעי תלמודא ומי לא היה יודע דמלי למעוטי הני דמתני', וי"ל דרב פפא רוצה לבאר דמלי למעוטי הני דמתני' לר"ש דס"ל

**מנחה הבאה** יג). בלולה כולה בגלל עצמה כגון המתנדב מנחת נסכים בלא זבח דאפשר לעשות כן כדלקמן (דף לא:): **לדברי הון.** ר"ג ור' יהושע דמתני' דמדבי כל הראוי לאשים ולר"ש נמי דמדבי כל הבא בגלל עצמו אם נפסלה ועלתה לא תרד וכי פליג ר"ש בבאה בגלל זבח: **לדברי רבי יוסי הגלילי ור"ע תרד.** דהא לא מרבו אלא עולה ודוגמתה מין בהמה ועוף ולא מנחה [1]: **הבאה עם הזבח.** כלומר בגלל זבח: **לדברי הון תרד.** אם פסולה היא תרד לרבי יוסי הגלילי ור"ע ור"ש. לדברי ר"ג ורבי יהושע לא תרד דהא (כתיב יד) מוקדה ומזבח הוא: **נסכים הבאין בפני עצמן.** כגון המתנדב יין בלא זבח דתנן במנחות (דף קד:) מתנדבין יין: **לדברי הון.** רבי יוסי ור"ע ור' יהושע ירדו. לדברי ר"ג ור"ש לא ירדו: ס"ג **פשיטא.** דהכי הוא לדברי יהושע מידי דבר מוקדה אין דלאו בר מוקדה לא לר"ג כל דבר מזבח ולר"ש בא בגלל עצמו ולתנאי דמתני' מנחה לא: **מנחה הבאה בפני עצמה איצטריך ליה.** ולאשמועינן דיש מנחת נסכים הבאה בפני עצמה כדרבא: **מאנדב אדם מנחת נסכים.** בלא זבח ואף על גב שלא אמרה תורה מנחת כליל (הבאה) אלא הבאה בגלל זבח היכא דפריש פריש: **ונשמעינן.** ר"ל בהדיא כדרבא: **נסכים הבאים בגלל זבח איצטריכא ליה.** לר"ל לאשמועינן דלר"ש ירדו וכגון דקא מקריב להו למחר וליומא תרא [2] דקי"ל לעיל (דף מד.) אדם מביא זבחו היום ונסכיו מכאן ועד י' ימים ונפקא לן מהא דאמר מר ומנחתם ונסכיהם יתירי דכתיבי בקרבנות החג להכי כתיבי [3]: **מתני' הן.** בין דס בין אימורים: **רבי יהודה אומר כו'.** בהנך תלתא פליג ומודי בשארא. וטעמא יליף בגמ': **שהיה פסולו בקדש.** משבאת לעזרה נפסלה: **כל שפסולו בקדש כו'.** בגמ' יליף טעמא: **מכשיר.** דאם עלו לא ירדו. ובגמ' [פס:] מוקי לה בדוקין שבעין הואיל וכשרין בעופות לכתחילה: **דוחה.** ומורידן: **כשם שעלו** [4] **לא ירדו.** אכל פסולין דתנן בהו לא ירדו כך אם ירדו לאחר שעלו לא יעלו עוד: **גמ' זאת היא העולה.** זאת מיעוטא והיא מיעוטא וה"א דהעולה מיעוטא דמשמע העולה המיוחדת בשרה ולא פסולה למעוטי [5] פסולין אתו שאפילו עלו ירדו ולא [6] תימא כל הנוגע במזבח לכל פסולין אתא ומסתבר דהני ממעט שפסולן לפני זריקה ולקמיה [ע"ב] מפרש שאר פסולין מנא ליה דלא ירדו ולא [7] ממעט להו מהכא כגון נשחט חוץ לזמנו דפסולו לפני זריקה: **תורת העולה.** שהיא על מוקדה שתהא שם הלילה [8] עד הבקר ולא תרד: **הלן והיוצא.** [9] אע"ג דתני אלו תנא ושייר הנך דאשיב בברייתא בגמ' ושמא משום דמהני דהכא שמעינן [10] דל"ש הנהו ובברייתא נמי בגמ' דהנך דירדו לא חשיב זקן וחולה ומזוהם ונדמה וטומטום ואנדרוגינוס ושמא הוי בכלל הנהו [11] דחשיב: **וחוץ למקומו.** תימה דבפ' התודה (מנחות דף עט.) אמרינן חטאת ששחטה חוץ למקומו רבא אמר תרד כו' ור"ת גורס תודה דאיירי בה התם ומיהו בזה לא הועיל כלום וי"ל דהועיל דשאני תודה דהוי קדשים קלים וליכא מעילה באימורין מקמי זריקה וכי שחיט חוץ למקומו לא מתירה [12] אזריקה למעילה לכך תרד דהא אסירה זריקה החשובה בה אבל חוץ לזמנו לא ירד משום דמרלה לפיגולו לקובעו בכרת כדאי במסכת מעילה (דף ג.) גבי מעילה וה"ה בשם עלו לא ירדו כי האי גוונא אבל הכא בשמעתין מיירי בקדשי קדשים דאיכא מעילה קודם זריקה דהכי כי איפסלא בחוץ למקומו לא תרד דבזריקה אסירה אין קפידא דלא מהני מידי וכי האי גוונא מפליג בסמוך (דף פה.) גבי אימורין שהעלן לפני זריקה בין קדשים קלים בין קדשי קדשים וקשה לי פסח שלא לשמו אמאי לא ירד מאי שנא משלא במקומו בתודה דאידי ואידי קדשים קלים ומחשבה פסולה [13] קודם זריקה וי"ל פסול דשלא לשמו והוי כמו אמיר טפי מפסול דשלא לשמו והוי כמו שחטן בדרום בקדשי קדשים דירדו לר' יהודה פ"ק דמעילה (דף ג:) דהיינו נמי חוץ למקומו ובפרק התודה (מנחות דף עט.) נמי מוכח דחוץ למקומו נמי דילד היינו דוקא לר' יהודה אבל לר"ש לא ירדו אי נמי שלא לשמו קיל לפי שכשר בכל הזבחים לבד חטאת ופסח ולריך עיון אי מלי למימר דגבי תודה מיירי דאשיב לאכול הבשר חוץ לירושלים אין [14] המקוס ראוי לשוס זבח לכך תרד אבל [15] חיישב לאכול בשר חטאת ואשם חוץ לקלעים או להקטיר אימורי קדשים קלים חוץ לקלעים לא ירד כיון דזה המקוס ראוי לקדשים קלים לאכילת שלמים:

**הגה"ה ושקבלו פסולין וזרקו דמן.** בגמ' (לקמן דף פז:) פליגי ר' יוחנן ור"ל אי מיירי דקבלו וזרקו דתרוייהו נעשו בפסולין וכמו כן מדקדק ברש מעילה (דף ה.): **כל שפסולו בקדש.** שאירע לאחר שחיטה שנתקדש [16] בכלי כדפרישי' לעיל בפ' חטאת העוף (סמ: ד"ה אמר): **זאת היא העולה.** זאת תורת העולה היא העולה. זאת והיא וה"א דהעולה שני היינו ג' מיעוטין אבל העולה קמא אתא לעולה [17] דאשה כדקאמר רבא בפ' תמיד נשחט (פסחי' דף נח:) ותורת הוי [18] רבוי לרבות איזה פסולין דאם עלו לא ירדו כרבי יהודה דלא ממעט אלא הגך ג' ואם תאמר הא ר' יהודה סבר לעיל בפ"ק (דף יד.) דלפה מקדשה [19] במזבח א"כ כולן עלו [20] והיכי משכחת לה פסול [21] בפיגול ונותר וטמא וי"ל כגון שיש הפסק בין הבהמה לרלפת העזרה: **פרט לנשחטה בלילה.** רובע ונרבע לא לריכי מיעוטא לרבי יהודה וכל הני דמרבה ר"ש מרבה נמי רבי יהודה כדלקמן (דף פה:) ומסתבר לרבות הני טפי משום דמשכח להו היכשרא ואם תאמר קדשי קדשים ששחטן בדרום [22] דקאמר ברש מעילה (דף ג:) תרב לר"י הא לית ביה מיעוטא רביעי וי"ל משום דדרשינן לעיל בפרק כל הפסולין (דף לו.) כל דבר רע ריבה חטאת ששחטה בדרום (דאם עלו לא ירדו) ושנכנס דמה לפנים ואף על גב דקרא לגאו שמעינן נמי דאם עלתה תרב א"נ שחט בדרום כעין שחיטת חוץ היא: **הניתנין למעלה שנתנן למטה כו'.** בכל הני מודה רבי יהודה והכי אמרינן לעיל בפרק ב' (דף כז:) קתני מיהא הניתנין למטה שנתנן למעלה ולא פליג רבי יהודה ובפ' כל הפסולין (לעיל דף לו.) נמי אמרינן דלא פסל רבי יהודה במחשבה למטה למעלה ולמעלה למטה כי היכי דפסיל במחשבת היוצא משום דרבי יהודה לטעמיה דאמר שלא במקומו כבמקומו דמי ותימה דברש מעילה (דף ג:) משמע דפליג רבי יהודה גבי קדשי קדשים ששחטן בדרום דרבה אמר אם עלו ירדו ורב

---

[1] [מנחות קד: קו.], [2] לעיל ה. [תענית כ:] מנחות מד: עב. תמורה יד. ירושי' סוכה פ"ד ה"ו, [3] לעיל מג., [4] [לקמן פז:], [5] [לעיל לה:], [6] [זוכר בפסחים עג. מנחות עט.], [7] ת"כ צו פ"א ה"ט, [8] לעיל כז: [סוריות ב: ע"ש] נדה מ. ע"ש ת"כ שם ה"ד, [9] שייך לעיל, [10] ע"כ שייך לעיל, [11] עי' תו' מנחות מד: ד"ה מנחתם, [12] עי' קידושין טז:, [13] [וע"ע תו' יומות פד ד"ה אלא לא], כתובות כט. ד"ה ועל הכומתא, שבועות לט. ד"ה ואלו גאמרין].

## שינויי נוסחאות

[1] לדברי ר"ג כו' לדברי כולן כו'. בכתה"י הסדר הפוך, וכ"כ בכת"י: [2] מנחה ונסכים (כ"י צ). וע' קר"א וכש"ש: [3] האיל וכו' עד ונסכיהם למחר. ליתא בכי"מ: ה] ואפי' למחר (כי"ר וכ"ה לעיל ח ע"א): [4] ושנשפך דמה ושיצא (ש"מ): [5] במשנה שמשניות ליתא (הגרי"ב) ובכתה"י ורש"י וש"מ ליתא: ח] היה (כתה"י): [6] ט] כ"א חנניה (כי"צ, פרי"ד, וכ"ה במשניות): [7] למטה וכו' ולמעלה וכו' עד בפנים שנתנן בחוץ. בכתה"י הסדר בהיפוך וכ"ה לעיל מז ע"ב ופמי"ד [ופס מקדים בפנים וכו' לאחי למעלה וכו']: יא] בפנים והניתנין בפנים כו' (ש"מ): יב] שריבה הכתוב ואמר תורת העולה מיעט ואמר זאת מרבה אני כו' (ב"ש מס"י): יג] מנחה הבאה בפנ"ע. (כליל) [כלומר] בגלל עצמה (כתה"י וב"ש. והתיקון בסוגריים מהצ"ק): יד] כ"ק מ"ז. כ"א בת (ש"מ): טו] כ"ל שאם עלו (כתה"י): טו] למעוטי הני פסולין (ש"מ): יז] דלא (צ"ק): יח] דלא (ש"מ): יט] כל הלילה (ש"מ): כ] שמעינן להו (ש"מ): כא] ע"ל מייתי. וע' תוס' מנחות עט ע"א מיתי ביאור (צ"ק): כב] ע"ל פוסלתם (ע"פ בה"מ): כג] שאין (צ"ק): כד] אבל כאן מיירי דחישב לאכול (צ"ק): כה] ע"ל ונתקדש (צ"ק): כו] בדפ' יפיס הגי' לעולה ראשונה שבפנחס. [ועפ"י ב"ש וש"ק ע"ל להעולה עולה ראשונה שבפ' פנחס]. ולפנינו ממקק שבפנחס עפ"י בה"ז עפ"ל ובריא לר' יהודה לאינך פסולין דאם כו' כר"ש דלא ממעט כו' (ש"מ עפ"י תוס' נדה מ' ע"א). וע' ג"ק: כח] מקדשת כמזבח ע"ל: כט] ע"ל עלו (צ"ק): ל] פסול בכל הנהו וי"ל כ"ל והשאר נמקק (צ"ק): לא] בדרום ושנכנס דמה כו' דקאמר כ"ל (באה"מ): לב] כלל"ל ויצא דמה נמי יש לו הכשר שהיוצא כשר בבמה: לג] וע"ע בדבריסס לעיל מז ע"ב ד"ה ומוליח:

## ליקוטים

הובא בענ' קודם

## שיטה מקובצת

ומודי ר"ש דלא ירדו קמ"ל. פי' וכי קתני מתני' דירדו, דוקא בשקדשו בכלי עם הזבח דלא אפשר לשהייתן אי הוו מפסלי בלינה, קמ"ל דהני נמי בלין עם הזבח ניתו. בספר יסן (ב"ש): **שנשחט בלילה כו' אם** עלתה תרד. עי' תוס' לקמן דף קמ [ע"א ד"ה שחיטת לילה]: **כל** שפסולו בקודש. פ"ה לאחר שנה לעזרה. ולא הכירה דרובע ונרבע מי לא עפקינן [דרבע ונרבע] בעזרה נמי. ונראה דהיינו שיש לו הכשר במקום אחר. וא"ת התינח נשחטה בלילה דיש לה הכשר דכל הלילה כשרה לאיכרים ופדרים, ולא דמה לה (יולא) כשרה בגמה, אבל נשפך דמה באיזה מקום יש לה הכשר במקום אחר, וי"ל דדוקא גבי שחיטה בלילה צריך שיהא לה הכשר במקום אחר לא היתה לה הכשר במקום אחר לא היה מכשיר ר"ש אבל נשפך דמה שכבר נשחטה בהכשר כה"ג קרי ליה שפיר פסולו לא) בקודש: **ובעלי** מומין. לעיל דף לה ע"ב: **חדי** אלו ג' מיעוטין. ולא"ת ר"י דמוקי זאת למעוטי נשפך דמה מהיכא ממעטי רובע ונרבע, וי"ל דנשפך דמה ורובע ונרבע ממעט מחדא מיעוטא דשקולין הן דכי היכי דנשפך דמה אין לו הכשר במקום אחר כמו כן רובע ונרבע אין לו הכשר במקום אחר, דאע"ג דפירשתי דנשפך דמה קרי ליה הכשר במקום אחר הואיל והיא אחר שחיטה שנעשית בהכשר, היינו לר"ש אבל ר"י ליה האי סברא ושוין הם שאין להן הכשר במקום אחר: **תוד"ה** והוין כבו' והוי כבמו שחטן בדרום. עי' תוס' דף קמ ע"ב [ד"ה אמרן]: **ד"ה פרט** כו' שחט בדרום בעין שחיטת חוץ היא. ג"ב עיין תוס' דף קמ ע"ב. ועוד ג"ב וכן ג"ל שיש טעם לאי לאו דרומו מכל דבר רע יותר משאר פסולין, ומהאי טעמא איכא למימר דהיינו טעמא דמקדי דבעי למימר ליה אפילו לר"ש (ריב"א. ב"ש):

---

**הלן והיוצא.** [9] אע"ג דתני אלו תנא ושייר הנך דאשיב בברייתא בגמ' ושמא משום דמהני דהכא שמעינן [10] דל"ש הנהו ובברייתא נמי בגמ' דהנך דירדו לא חשיב זקן וחולה ומזוהם ונדמה וטומטום ואנדרוגינוס ושמא הוי בכלל הנהו [11] דחשיב: **וחוץ למקומו.** תימה דבפ' התודה (מנחות דף עט.) אמרינן חטאת ששחטה חוץ למקומו רבא אמר תרד כו' ור"ת גורס תודה דאיירי בה התם ומיהו בזה לא הועיל כלום וי"ל דהועיל דשאני תודה דהוי קדשים קלים וליכא מעילה באימורין מקמי זריקה וכי שחיט חוץ למקומו לא מתירה [12] אזריקה למעילה לכך תרד דהא אסירה זריקה החשובה בה אבל חוץ לזמנו לא ירד משום דמרלה לפיגולו לקובעו בכרת כדאי במסכת מעילה (דף ג.) גבי מעילה וה"ה בשם עלו לא ירדו כי האי גוונא אבל הכא בשמעתין מיירי בקדשי קדשים דאיכא מעילה קודם זריקה דהכי כי איפסלא בחוץ למקומו לא תרד דבזריקה אסירה אין קפידא דלא מהני מידי וכי האי גוונא מפליג בסמוך (דף פה.) גבי אימורין שהעלן לפני זריקה בין קדשים קלים בין קדשי קדשים וקשה לי פסח שלא לשמו אמאי לא ירד מאי שנא משלא במקומו בתודה דאידי ואידי קדשים קלים ומחשבה פסולה [13] קודם זריקה וי"ל פסול דשלא לשמו והוי כמו אמיר טפי מפסול דשלא לשמו והוי כמו שחטן בדרום בקדשי קדשים דירדו לר' יהודה פ"ק דמעילה (דף ג:) דהיינו נמי חוץ למקומו ובפרק התודה (מנחות דף עט.) נמי מוכח דחוץ למקומו נמי דילד היינו דוקא לר' יהודה אבל לר"ש לא ירדו אי נמי שלא לשמו קיל לפי שכשר בכל הזבחים לבד חטאת ופסח ולריך עיון אי מלי למימר דגבי תודה מיירי דאשיב לאכול הבשר חוץ לירושלים אין [14] המקוס ראוי לשוס זבח לכך תרד אבל [15] חיישב לאכול בשר חטאת ואשם חוץ לקלעים או להקטיר אימורי קדשים קלים חוץ לקלעים לא ירד כיון דזה המקוס ראוי לקדשים קלים לאכילת שלמים:

**הגה"ה ושקבלו פסולין וזרקו דמן.** בגמ' (לקמן דף פז:) פליגי ר' יוחנן ור"ל אי מיירי דקבלו וזרקו דתרוייהו נעשו בפסולין וכמו כן מדקדק ברש מעילה (דף ה.): **כל שפסולו בקדש.** שאירע לאחר שחיטה שנתקדש [16] בכלי כדפרישי' לעיל בפ' חטאת העוף (סמ: ד"ה אמר): **זאת היא העולה.** זאת תורת העולה היא העולה. זאת והיא וה"א דהעולה שני היינו ג' מיעוטין אבל העולה קמא אתא לעולה [17] דאשה כדקאמר רבא בפ' תמיד נשחט (פסחי' דף נח:) ותורת הוי [18] רבוי לרבות איזה פסולין דאם עלו לא ירדו כרבי יהודה דלא ממעט אלא הגך ג' ואם תאמר הא ר' יהודה סבר לעיל בפ"ק (דף יד.) דלפה מקדשה [19] במזבח א"כ כולן עלו [20] והיכי משכחת לה פסול [21] בפיגול ונותר וטמא וי"ל כגון שיש הפסק בין הבהמה לרלפת העזרה: **פרט לנשחטה בלילה.** רובע ונרבע לא לריכי מיעוטא לרבי יהודה וכל הני דמרבה ר"ש מרבה נמי רבי יהודה כדלקמן (דף פה:) ומסתבר לרבות הני טפי משום דמשכח להו היכשרא ואם תאמר קדשי קדשים ששחטן בדרום [22] דקאמר ברש מעילה (דף ג:) תרב לר"י הא לית ביה מיעוטא רביעי וי"ל משום דדרשינן לעיל בפרק כל הפסולין (דף לו.) כל דבר רע ריבה חטאת ששחטה בדרום (דאם עלו לא ירדו) ושנכנס דמה לפנים ואף על גב דקרא לגאו שמעינן נמי דאם עלתה תרב א"נ שחט בדרום כעין שחיטת חוץ היא: **הניתנין למעלה שנתנן למטה כו'.** בכל הני מודה רבי יהודה והכי אמרינן לעיל בפרק ב' (דף כז:) קתני מיהא הניתנין למטה שנתנן למעלה ולא פליג רבי יהודה ובפ' כל הפסולין (לעיל דף לו.) נמי אמרינן דלא פסל רבי יהודה במחשבה למטה למעלה ולמעלה למטה כי היכי דפסיל במחשבת היוצא משום דרבי יהודה לטעמיה דאמר שלא במקומו כבמקומו דמי ותימה דברש מעילה (דף ג:) משמע דפליג רבי יהודה גבי קדשי קדשים ששחטן בדרום דרבה אמר אם עלו ירדו ורב

---

[1] מנחה הבאה יג). בלולה כולה בגלל עצמה כגון המתנדב מנחת נסכים בלא זבח דאפשר לעשות כן כדלקמן (דף לא:): לדברי הון. ר"ג ור' יהושע דמתני' דמדבי כל הראוי לאשים ולר"ש נמי דמדבי כל הבא בגלל עצמו אם נפסלה ועלתה לא תרד וכי פליג ר"ש בבאה בגלל זבח: לדברי רבי יוסי הגלילי ור"ע תרד. דהא לא מרבו אלא עולה ודוגמתה מין בהמה ועוף ולא מנחה [1]: הבאה עם הזבח. כלומר בגלל זבח: לדברי הון תרד. אם פסולה היא תרד לרבי יוסי הגלילי ור"ע ור"ש. לדברי ר"ג ורבי יהושע לא תרד דהא (כתיב יד) מוקדה ומזבח הוא: נסכים הבאין בפני עצמן. כגון המתנדב יין בלא זבח דתנן במנחות (דף קד:) מתנדבין יין: לדברי הון. רבי יוסי ור"ע ור' יהושע ירדו. לדברי ר"ג ור"ש לא ירדו: ס"ג פשיטא. דהכי הוא לדברי יהושע מידי דבר מוקדה אין דלאו בר מוקדה לא לר"ג כל דבר מזבח ולר"ש בא בגלל עצמו ולתנאי דמתני' מנחה לא: מנחה הבאה בפני עצמה איצטריך ליה. ולאשמועינן דיש מנחת נסכים הבאה בפני עצמה כדרבא: מאנדב אדם מנחת נסכים. בלא זבח ואף על גב שלא אמרה תורה מנחת כליל (הבאה) אלא הבאה בגלל זבח היכא דפריש פריש: ונשמעינן. ר"ל בהדיא כדרבא: נסכים הבאים בגלל זבח איצטריכא ליה. לר"ל לאשמועינן דלר"ש ירדו וכגון דקא מקריב להו למחר וליומא תרא [2] דקי"ל לעיל (דף מד.) אדם מביא זבחו היום ונסכיו מכאן ועד י' ימים ונפקא לן מהא דאמר מר ומנחתם ונסכיהם יתירי דכתיבי בקרבנות החג להכי כתיבי [3]: מתני' הן. בין דס בין אימורים: רבי יהודה אומר כו'. בהנך תלתא פליג ומודי בשארא. וטעמא יליף בגמ': שהיה פסולו בקדש. משבאת לעזרה נפסלה: כל שפסולו בקדש כו'. בגמ' יליף טעמא: מכשיר. דאם עלו לא ירדו. ובגמ' [פס:] מוקי לה בדוקין שבעין הואיל וכשרין בעופות לכתחילה: דוחה. ומורידן: כשם שעלו [4] לא ירדו. אכל פסולין דתנן בהו לא ירדו כך אם ירדו לאחר שעלו לא יעלו עוד: גמ' זאת היא העולה. זאת מיעוטא והיא מיעוטא וה"א דהעולה מיעוטא דמשמע העולה המיוחדת בשרה ולא פסולה למעוטי [5] פסולין אתו שאפילו עלו ירדו ולא [6] תימא כל הנוגע במזבח לכל פסולין אתא ומסתבר דהני ממעט שפסולן לפני זריקה ולקמיה [ע"ב] מפרש שאר פסולין מנא ליה דלא ירדו ולא [7] ממעט להו מהכא כגון נשחט חוץ לזמנו דפסולו לפני זריקה: תורת העולה. שהיא על מוקדה שתהא שם הלילה [8] עד הבקר ולא תרד: הלן והיוצא. [9] אע"ג דתני אלו תנא ושייר הנך דאשיב בברייתא בגמ' ושמא משום דמהני דהכא שמעינן [10] דל"ש הנהו ובברייתא נמי בגמ' דהנך דירדו לא חשיב זקן וחולה ומזוהם ונדמה וטומטום ואנדרוגינוס ושמא הוי בכלל הנהו [11] דחשיב: וחוץ למקומו. תימה דבפ' התודה (מנחות דף עט.) אמרינן חטאת ששחטה חוץ למקומו רבא אמר תרד כו' ור"ת גורס תודה דאיירי בה התם ומיהו בזה לא הועיל כלום וי"ל דהועיל דשאני תודה דהוי קדשים קלים וליכא מעילה באימורין מקמי זריקה וכי שחיט חוץ למקומו לא מתירה [12] אזריקה למעילה לכך תרד דהא אסירה זריקה החשובה בה אבל חוץ לזמנו לא ירד משום דמרלה לפיגולו לקובעו בכרת כדאי במסכת מעילה (דף ג.) גבי מעילה וה"ה בשם עלו לא ירדו כי האי גוונא אבל הכא בשמעתין מיירי בקדשי קדשים דאיכא מעילה קודם זריקה דהכי כי איפסלא בחוץ למקומו לא תרד דבזריקה אסירה אין קפידא דלא מהני מידי וכי האי גוונא מפליג בסמוך (דף פה.) גבי אימורין שהעלן לפני זריקה בין קדשים קלים בין קדשי קדשים וקשה לי פסח שלא לשמו אמאי לא ירד מאי שנא משלא במקומו בתודה דאידי ואידי קדשים קלים ומחשבה פסולה [13] קודם זריקה וי"ל פסול דשלא לשמו והוי כמו אמיר טפי מפסול דשלא לשמו והוי כמו שחטן בדרום בקדשי קדשים דירדו לר' יהודה פ"ק דמעילה (דף ג:) דהיינו נמי חוץ למקומו ובפרק התודה (מנחות דף עט.) נמי מוכח דחוץ למקומו נמי דילד היינו דוקא לר' יהודה אבל לר"ש לא ירדו אי נמי שלא לשמו קיל לפי שכשר בכל הזבחים לבד חטאת ופסח ולריך עיון אי מלי למימר דגבי תודה מיירי דאשיב לאכול הבשר חוץ לירושלים אין [14] המקוס ראוי לשוס זבח לכך תרד אבל [15] חיישב לאכול בשר חטאת ואשם חוץ לקלעים או להקטיר אימורי קדשים קלים חוץ לקלעים לא ירד כיון דזה המקוס ראוי לקדשים קלים לאכילת שלמים: הגה"ה ושקבלו פסולין וזרקו דמן. בגמ' (לקמן דף פז:) פליגי ר' יוחנן ור"ל אי מיירי דקבלו וזרקו דתרוייהו נעשו בפסולין וכמו כן מדקדק ברש מעילה (דף ה.): כל שפסולו בקדש. שאירע לאחר שחיטה שנתקדש [16] בכלי כדפרישי' לעיל בפ' חטאת העוף (סמ: ד"ה אמר): זאת היא העולה. זאת תורת העולה היא העולה. זאת והיא וה"א דהעולה שני היינו ג' מיעוטין אבל העולה קמא אתא לעולה [17] דאשה כדקאמר רבא בפ' תמיד נשחט (פסחי' דף נח:) ותורת הוי [18] רבוי לרבות איזה פסולין דאם עלו לא ירדו כרבי יהודה דלא ממעט אלא הגך ג' ואם תאמר הא ר' יהודה סבר לעיל בפ"ק (דף יד.) דלפה מקדשה [19] במזבח א"כ כולן עלו [20] והיכי משכחת לה פסול [21] בפיגול ונותר וטמא וי"ל כגון שיש הפסק בין הבהמה לרלפת העזרה: פרט לנשחטה בלילה. רובע ונרבע לא לריכי מיעוטא לרבי יהודה וכל הני דמרבה ר"ש מרבה נמי רבי יהודה כדלקמן (דף פה:) ומסתבר לרבות הני טפי משום דמשכח להו היכשרא ואם תאמר קדשי קדשים ששחטן בדרום [22] דקאמר ברש מעילה (דף ג:) תרב לר"י הא לית ביה מיעוטא רביעי וי"ל משום דדרשינן לעיל בפרק כל הפסולין (דף לו.) כל דבר רע ריבה חטאת ששחטה בדרום (דאם עלו לא ירדו) ושנכנס דמה לפנים ואף על גב דקרא לגאו שמעינן נמי דאם עלתה תרב א"נ שחט בדרום כעין שחיטת חוץ היא: הניתנין למעלה שנתנן למטה כו'. בכל הני מודה רבי יהודה והכי אמרינן לעיל בפרק ב' (דף כז:) קתני מיהא הניתנין למטה שנתנן למעלה ולא פליג רבי יהודה ובפ' כל הפסולין (לעיל דף לו.) נמי אמרינן דלא פסל רבי יהודה במחשבה למטה למעלה ולמעלה למטה כי היכי דפסיל במחשבת היוצא משום דרבי יהודה לטעמיה דאמר שלא במקומו כבמקומו דמי ותימה דברש מעילה (דף ג:) משמע דפליג רבי יהודה גבי קדשי קדשים ששחטן בדרום דרבה אמר אם עלו ירדו ורב

---

[1] [מנחות קד: קו.], [2] לעיל ה. [תענית כ:] מנחות מד: עב. תמורה יד. ירושי' סוכה פ"ד ה"ו, [3] לעיל מג., [4] [לקמן פז:], [5] [לעיל לה:], [6] [זוכר בפסחים עג. מנחות עט.], [7] ת"כ צו פ"א ה"ט, [8] לעיל כז: [סוריות ב: ע"ש] נדה מ. ע"ש ת"כ שם ה"ד, [9] שייך לעיל, [10] ע"כ שייך לעיל, [11] עי' תו' מנחות מד: ד"ה מנחתם, [12] עי' קידושין טז:, [13] [וע"ע תו' יומות פד ד"ה אלא לא], כתובות כט. ד"ה ועל הכומתא, שבועות לט. ד"ה ואלו גאמרין].

## תורה אור השלם

1. מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לִפְרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפָּטוֹ: במדבר כט, כד
2. צוּ אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָהּ עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ: ויקרא ו, ב

## מוסף רש"י

**מתנדב אדם מנחת נסכים.** סלת שמן ויין בלא קרבן (מנחות קד:) **מנחתם ונסכיהם בלילה.** דאע"פ שמקריבין הקרבנות ביום, יכולין להביא המנחות והנסכים בלילה (תענית ב.). דמנחת נסכים קריבין בלילה, ואי קשיא הא אמרינן בהקומץ רבה (כו:) דבריר שדרכן ליקרב ביום וקמשיב מנחת נסכים, מפרש לה בפרק יש קרבנות במסכת תמורה (יד.) דהא דקתני ביום בנסכים הבאים עם הזבח, והא דקתני בלילה בנסכים הבאין בפני עצמן, כגון שהביא זבח בלא נסכים ולאחר זמן הביא הנסכים בפני עצמן יכול להביאן בלילה (מנחות מד:) **מנחתם ונסכיהם למחר.** אם קרב הקרבן בזמנו ואפילו אכלן ועד עשרה ימים (תמורה יד:). אם הביא ביום זבח יכול להקריב נסכיו למחר ובלבד שלא יקדשו בכלי מתאמתו, דאי קדשי נפסלין בלינה כדתניא במסכת מעילה (ט.). קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ומתאחר כפורים ובלינה (מנחות מד: וכעי"ז שם נב.) **אם עלו לא ירדו.** אם עלו לאזבח דאימוריהן להקטיר (פסחים עג.) **הלן.** בשר הלן (לעיל מג.): **ושקבלו פסולין וזרקו את דמו.** אם עלה הבשר לא ירד (לקמן פז.) **מכשיר בבעלי מומין.** אם עלו שלא ירדו (לעיל לה:) **זאת היא העולה.** זאת תורת העולה היא העולה, ומהאי קרא נפקא לן פסולין שאם עלו לא ירדו, דכתיב על מוקדה, משמעלה מוקד, וכתב רחמנא זאת דמשמע מיעוטא, כלומר זאת אם עלתה לא תרד, וכתיב על מוקדה, משמעלה מוקד, וכתב רחמנא זאת דמשמע מיעוטא, וכתיב העולה דמשמע העולה עולה כשרה ולא פסולה, והני תלת מיעוטי מעמעטי הני תלתא פסולי (נדה מ. וכעי"ז לעיל בז:). אבל כל הנך פסולי אחריני דמכשר בהו ר"ש, כגון לן ויולא, שיצא הבשר קודם זריקה דס, וטומא ונשחט לאוכלי חוץ לזמנו וחוץ למקומו, כולן מודה נמי ר' יהודה דלא ירדו, וטעמא מפרש ר' יהודה (לקמן) מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן כשר בנשר, וכן כולן: ושנשפך דמה. לאחר ולא מזרק (נדה מ:) **אין לי אלא עולה בשרה.** תחת על מוקדה כל הלילה עד הבקר: והלן. שלן בשרה חוץ למזבח (לעיל בז:). או: דס הלן (נדה שם) **והיוצא.** שיצא בשרה (לעיל בז:). בשר עולה שיצא והכשיקה העולה (נדה שם) ושנשחט חוץ לזמנו. על מנת להקטיר חוץ למזבח (לעיל בז:). או: על מנת לאוכלו חוץ לזמנו דהוי פגול: ושקבלו פסולין וזרקו את דמו. כגון בעל מום או שאר פסולין, ולהכי נקט קבלו פסולין ולא נקט שנשחטו פסולין, שהשחיטה כשרה בפסולין כדתנן (לעיל לא:) כל הפסולין שנשחטו שחיטתן כשרה: שנתנן למעלה. ממזבח הסקרא, דקי"ל מטאת בהמה למעלה דכתיב בה קרבות, ועולה למטה: והניתנין בפנים. על המזבח הפנימי, כגון פר העלם דבר ופר כהן משיח: ופסח וחטאת. להכי נקט פסח וחטאת, דקי"ל כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרין חוץ מפסח וחטאת (נדה שם) מגין. שיין שעלו לא ירדו הרובע והנרבע. על פי עד אחד שמותר להדיוט ואסור לגבוה ונפקי לן מקראי במס' תמורה: כי יולד פרט ליולא דופן (שם ע"פ חולין לח:): ומה ראית. אחר שריבה הכתוב ומיעט כו'. הואיל וכתוב אחד מיעט מעתה יש לך לילך בתומד הלעת (נדה מא.):

---

[1] אב מיי' פרק ג מהלכות פסה"מ הלכה יד:
**יא** ג מיי' פי"ד מהל' מעה"ק הלכה ח:
**יב** ד מיי' פרק ג מהלכות פסה"מ הלכה ז:
**יג** ה מיי' שם הלכה ו:
**יד** ו מיי' שם הלכה ח:
**טו** ז מיי' שם הלכה ה:
**טז** ח מיי' שם הלכה ח:
**יז** ט מיי' שם הלכה ד:
**יח** י מיי' שם הלכה ב:

**יט** א מיי' פי"ח מהל' מעה"ק הלכה יז:

## מוסף רש"י

שהיה פסולין בקדש. משכאו לעזרה נפסלו (לעיל כז:). שלאחר שכאו לעזרה אירע פסולן (נדה מא.) שהרי לן כשר באימורין. אם לנו אימורין ועלו למזבח לא ירדו: שהרי לן כשר בבשר. כשר גמור מן התורה, שזמן אכילת שלמים שני ימים (לעיל נא.) יוצא. אמורי חטאת ועולה מוץ לקלעים שאע"פ שהוא פסול אם עלה לא ירד: שהיוצא כשר בבמה. שלא היו שם קלעים (מנחות ו: וכעי"ז שם מח:) טמא. איכי עולה טמאין מפני מה אם עלו לא ירדו: הואיל ומרצה לפיגולו. הואיל ומשובה הרצאת דמו לחייב עליו משום פיגול כמו שקרבו ממיריו בהכשר, לפיכך אימורי פיגול שעלו לא ירדו: שקבלו פסולין וזרקו את דמו. מפני מה אם עלו הדם לו האימורין לא ירדו: בהנך פסולי. מכשירים: דחזו לעבודת צבור. כגון כהן טמא: וכי דנין דבר שלא בהכשרו כו'. דקא ילפת באימורין שלא בהכשירם מגלן מבשר בהכשירו כך חו היא מצותו, ותו היכי ליף יוצא במקדש מיוצא בבמה, שהרי יוצא הוא, שאין שם קלעים אלא על פני השדה: אזאת תורת העולה כו'. מוהב אחת לכל העולין אם עלו לא ירדו, בהכתיב על מוקדה כל הלילה, וכל ליותיה הללו משום דממעטו מזאת היא העולה מלמא פסולי מייתי [להגך לחיות דלא תימא מאי שנא הני מהני ועיקר אסמכתא אקרא קאי] (לעיל נא.). לו: כלאמר במס' נדה פ' יוצא דופן מוהב אחת לכל העולים שאם עלו לא ירדו. והא דנקט במה [אסמכתא] בעלמא היא אבל עיקר טעמא מהאם ליף:

## שיטה מקובצת

דחזו לעבודת צבור. ע' תוס' ומהאי טעמא נמי ליתכשר. עיין תוס' מנחות דף ו [ע"ב ד"ה שהרי]: **בא"ד** ומיהו קשה לרבי יהודה יצא דבמה ליתכשר יב'. נ"ב, וי"ל דהייט טעמא דר' יהודה דכיון דפסולין מחמת חוץ, חשיב ליה אין פסולו בקדש, למעוטי דדמי לאין פסולו בקדש, אע"ג דאי ליכא מיעוטא לא הוה חשיב ליה אין פסולו בקדש כרובע וכרבע כיון שכבר נתקדש בשחיטה (רב"א ד"ל. ב"ש):

מזבח לעבודת צבור. ע' תוס' ד"ה הנהה יוצא כו' ומהאי טעמא נמי ליתכשר. עיין תוס' מנחות דף ו [ע"ב ד"ה שהרי]: **בא"ד** ומיהו קשה לרבי יהודה דהוי כעין שינוי מקום דשחיטת קדשי קדשים וקבלת דמן מלפון לדרום ורבה אמר ע"כ לא קאמר ר"ש אלא בזבחים הניתנין למטה שנתנן למעלה ולעולם בשחטה ו) בצפון אבל בעולת העוף שעשאה למטה ובקדשי קדשים ששחטן בדרום מודה ר"ש לרבי יהודה שידלו והא דקאמר לעיל בפרק שני (דף כז:) קתני מיהא הניתנין למטה שנתנן למעלה ולא פליג רבי יהודה אע"ג דלרב יוסף יש במשמע ניתנין למעלה שנתנן למטה אפילו עולת העוף שעשאה למטה דפליג ר' יהודה כיון דמודה בדמי זבחים שייך שפיר לומר דלא פליג ר' יהודה אלא ירדו דניתנין ז) למעלה שנתנן למטה כמו בקבלו פסולין וזרקו את דמן דקאמר בסמוך דלא פליג רבי יהודה אע"ג דלא מודה לר"ש אלא בהך דחזו לעבודת ציבור ור"ש אפילו בהנך דלא חזו לעבודת ציבור קאמר דלא ירדו דלא גרע משנשפך הדם ונאבד לגמרי דלא ירדו לר"ש ומיהו צריך עיון כי שמא בשנשפך הדם ונאבד קודם קבלה לא יאמר ר"ש לא ירדו בשביל שחיטה לבדה אלא בשנשפך מן הכלי ונאבד אחר קבלה ופסולין דלא חזו לעבודת ציבור דלא משכחן להו הכשר בשום מקום אם קבלו נמי את הדם לא יאמר ר"ש אם עלו לא ירדו דמשום שחיטה לבדה ח) שחיטה כשרה לא יחשבנו פסולו בקדש כדמשמע ברים מעילה (דף ב: וג.) שאפילו שחט בצפון וקבל בדרום לא היה חושבן ט) רבה פסולו בקדש דקמותיב ליה רב יוסף ממתני' דחטאת העוף (לעיל דף סו:) י) וכולן אין מטמאין בגדים אבית הבליעה בעולת העוף שעשה למטה ולעיל מוקמינן לה בגמ' במילוי ולא במליקה ומייתי מינה ראיה לדרום וגבי יא) קדשי קדשים דחשיב פסולו בקדש ר"ל אע"פ שנעשית המליקה בהכשר שהיה במקום שחיטה לא היה חושבו יב) פסולו בקדש לרבה עד לחוטביה רב יוסף אלמא בשחיטה לבדה בהכשר לא חשיב לרבה פסולו בקדש ומיהו יש לדמות פסול מילוי לפסול שחיטה יותר מקבלה יג) כיון שבמילוי הוא ממלה ומוליא הדם מן הגוף כמו שעושה בשחיטה: **ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקדש.** ברים פרק יולא דופן (נדה דף מא.) משמע דלא אילטריך אי קרא לנפסלו כשהן חולין אלא לנפסלו לאחר שהוקדשו והשתא רובע ונרבע דיאסרו יד) ניחא אבל מוקלה ונעבד קשה דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו וי"ל דאיירי בקדשים קלים ואליבא דר' יוסי הגלילי דאמר ממון בעלים הוא וכן מפרש בפרק בתרא (לקמן דף קיד.) וא"ת אתנן ומחיר אי לאחר שהוקדשו נתן לזונה ובקדשים קלים כרבי יוסי הגלילי הא לא הוי אתנן בדדרשינן בשלהי כל האסורין (תמורה דף ל:) לכל נדר פרט לנדור וי"ל בבהמת קדשים מעוברת ונתן לה העובר וקסבר וולדות קדשים בהויינן הן קדושים לאחר שיצאו לאויר העולם ומ"מ הוי כלאחר שהוקדש כיון דקדשים אגב אימיה וכן בפ' בתרא (לקמן דף קיד.) (נדה דף מא.) פי' בקונטרס דל"ג בהוויינן הן קדושים טו) ולפי מה שפירשתי ניחא ועכ"כ הא שמעינן לר"ש בסוף דם שחיטה (כריתות דף כג:) דקסבר בהוויינן הן קדושים מה טז) אמר דאם עלו ירדו וגם משום הך דאתנן ומחיר דשמעתין דלא משכחת לה אלא בולדות קדשים ובהוויינן הן קדושים אבל קשה כלאים ויוצא דופן היכי משכחת לה בקדשים הוולדות הכיון דלא חזו להקרבה וגם קסבר בהוויינן קדושים לא חל על וולדות קדושה כלל כדתנן פרק כילד מעריסין (תמורה דף כד:) רשב"ג אומר ילדה טומטום ואנדרוגינוס אין קדושה [אלא] עליהן וקסבר יז) בהוויינן [הן] קדושים ולא אלה אפילו דאשת דמיס וי"ל דמקדישן בנבון קדושת הפה יח) וקשה על ר"ש דסבר בהוויינן יט) ממתני' דסוף תמורה (דף לג:) אלו כ) הנקברין קדשים שאפילו ובלאו הכי קשה מבשר בחלב דתני בהדייהו דמשמע דלא פליג עלייהו ר"ש אלא על חולין שנשחטו בעזרה ואילו קדשים שאפילו אין קדושה אלה עליהן כיון דסבר בהוויינן קדושים כמו טומטום ואנדרוגינוס וגם בשר כא) בחלב אמר ר"ש דמותר בהנאה בפ"ק דבכורות (דף י.) א"ל אמאי הוו בקבורה ול"ל דפליג עלייהו ר"ש ולא ליהוו בקבורה א"ל בקדשים שאפילו מודה לבקבורה דקדושין כב) משום דאי קיימא הוו חזו להקרבה להכי לא דמו לטומטום ואנדרוגינוס והכי צריך לפרש שילהי בהמה המקשה (חולין דף עז.) גבי הפילה שליא במוקדשים תקבר ומפרש טעמא משום דרובא בר הקדש הוא וקשיא לר"ת אי סבר וולדות קדשים ממעי אמן קדושין אפילו כולן קדושין ואי סבר בהוויינן אין חלה קדושה על שום דבר דלא חזי להקרבה כדאמר רשב"ג גבי טומטום ואנדרוגינוס אלא י"ל דנפלים עדיפי כיון דאי הוו בר קיימא הוו חזו להקרבה וחל עלייהו קדושה והיינו [דאמר] התם רובא בר מקדש כ לאפוקי טומטום ואנדרוגינוס כא): **הגה"ה יוצא שהרי יוצא כשר בבמה.** יולא דאבני עולה ואימורין קאמר אבל יולא דדם (כא) פוסל ר' יהודה ואע"ת מהאי טעמא נמי ליתכשר יולא דדם וי"ל דהכשר דם חמור ולא יליפינן מבמה אם לא נמצא לו הכשר בפנים ועוד י"ל דבבמה הוי בהכשרו ואע"ג דבאימורין יליפינן אלא בהכשרו מבהכשרו ע"י ריבוי תורת מיהו בדם המתיר לא יליפינן כדפירשנו לעיל בפ' איזהו מקומן (דף נא. ד"ה מפני) דדייק דבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בבנין אב מדילפינן לן דמה מלן דאימורין ולן דאימורין מלן דבשר ואמאי גילף דם שנפסל בשקיעת החמה כב) מאימורין דכשרין דלא מיפסלי אלא בעמוד השחר וכ"ת משום דלן בדם אחר עמוד השחר לא מצי גמר מאימורין מה בכך הא לא מצינו פסול עמוד השחר בדם כלל ועוד כיון שלמדנו דאחר שנפסל לא ירד אין חילוק בין שקיעת החמה לעמוד השחר דאי לא תימא הכי לן בדם שתי ליגות כד) מנין הא אין כיולא בו כה) בבשר אלא ודאי לא גמרינן (ג) דם מהכשרו ולהכי חשיב ליה בנין אב מבנין אב דלא מצי למילף אלא מלן דעמוד השחר דאימורין ולהכי נמי לא כייל להו דילמא לן בדם ובאימורין כשר שהרי לן בשר בבשר ולכך נמי אצטריך למימר חוץ למקומו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו דלא מצי למימר הואיל וכשר בבמה וכן קבלו פסולין לא מכשר אלא בהנך דחזו לעבודת ציבור אבל זר לא אף על גב דכשר בבמה ומיהו אשכחן דילפינן (ד) מהכשרו בדם מדם כגון ניתנין למעלה ולמטה לפי שכל אחד כשר בחבירו וגם לא הוצרך כאן לפרש הטעם לפי שהוא פשוט ושלא כו) לשמו דפסח וחטאת שכשר בשאר קרבנות ומיהו קשה דלעיל בפרק חטאת העוף (דף סח:) גבי זר וסכין מטמאין בבית הבליעה פריך דילף זר מבמה דתניא מנין ליולא כו' ומאי קושיא הא האי תנא גופיה לא יליף כדפי' דמוקי בחזו לעבודת צבור ולא גמרי כז) נמי דם מבמה ועוד הא דמכשר התם מליקת שמאל משום דאשכחן ליה הכשירא ביוה"כ הא לא יליפינן מבהכשרו וכן ליגה כח) מאבריס ופדרים הא רבי יהודה פסיל ליה הכא וי"ל דלעיל פירשתי דהתיא קוגיא כר"ש וכולה מתני' דהתם דמפלגא לענין כט) בליעה (ה) לענין בין פסולו בקדש כר"ש דהכא דברים מעילה מדמי ל) בית הבליעה ואם עלה לא ירד להדדי וה"ק נילף מבמה לר"ש כי היכי דגמר בברייתא פסול דאימורים לא) לרבי יהודה ומיהו לא לגמרי אתיא כר"ש מדפסלה מליקת שמאל ור"ש מכשר לה לפי גירסת ר"ת דלעיל בפרק שני (דף כד:) 1) דגרים והא תנן מלק בשמאל כו' א"נ י"ל דלרבי יהודה לא יעמיד המיעוטין בעוף מיהו לעיל (דף פג:) פסלינן בעוף טפי מבבמה גבי פלוגתא דרבי יוסי הגלילי ור"ע דמה כבשים ראוים כו' ומיהו קשה לרבי יהודה יולא דמה ליתכשר דילף מיולא דאימורים ואימורים מבמה כמו לן דדם מאימורים ולן דאימורים מבשר א"נ יולא דאימורים מבשר שלמים דכשרים חוץ לקלעים וממילא שמעת חוץ לירושלים דאין חילוק בין חד פסולא לתרי פסולי כדפירשנו והא דנקט הכא לב) קרא מבמה ניחא לאשכוחי הכשירא ביולא דאימורין גופייהו אבל גבי לן דגמר מבשר לא הוה מצי לאשכוחי באימורין לן בבמה לג) דכשר דהא תנן בפ' בתרא (לקמן דף קיג.) הזמן הנותר והטמא שוין בזה ובזה:

יוסף ה) לא ירדו וקאמר אליבא דרבי יהודה כ"ע לא פליגי דירדו כי פליגי אליבא דר"ש רב יוסף כר"ש ורבה אמר לך ע"כ לא קאמר ר"ש אלא בניתנין למטה שנתנן למעלה כו' ולעולם בנשחטין בצפון וקבל דמן בצפון ומדנקט למטה שנתנן למעלה משמע דפליגי בה דה"ל למנקט נשחטה בגילה ונשפך דמה ויצא דמה וי"ל דהכי פי' רב יוסף כר"ש דמשמע ליה ניתנין למעלה שנתנן למטה אפילו עולת העוף שמלקה ומילה דמה למטה דהוי כעין שינוי מקום דשחיטת קדשי קדשים וקבלת דמן מצפון לדרום ורבה אמר ע"כ לא קאמר ר"ש אלא בזבחים הניתנין למטה שנתנן למעלה ולעולם בשחטה ו) בצפון אבל בעולת העוף שעשאה למטה ובקדשי קדשים ששחטן בדרום מודה ר"ש לרבי יהודה שידלו והא דקאמר לעיל בפרק שני (דף כז:) קתני מיהא הניתנין למטה שנתנן למעלה ולא פליג רבי יהודה אע"ג דלרב יוסף יש במשמע ניתנין למעלה שנתנן למטה אפילו עולת העוף שעשאה למטה דפליג ר' יהודה כיון

הכתוב ומיעט מרבה אני את אלו שהיה פסולן בקדש ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקודש ורבי יהודה מייתי לה מהכא ז) מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן כשר באימורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר ג) יוצא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפיגולו חוץ למקומו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור ג) וכי דנין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן ז) א השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

דמודה בדמי זבחים שייך שפיר לומר דלא פליג ר' יהודה אלא ירדו דניתנין ז) למעלה שנתנן למטה כמו בקבלו פסולין וזרקו את דמן דקאמר בסמוך דלא פליג רבי יהודה אע"ג דלא מודה לר"ש אלא בהך דחזו לעבודת ציבור ור"ש אפילו בהנך דלא חזו לעבודת ציבור קאמר דלא ירדו דלא גרע משנשפך הדם ונאבד לגמרי דלא ירדו לר"ש ומיהו צריך עיון כי שמא בשנשפך הדם ונאבד קודם קבלה לא יאמר ר"ש לא ירדו בשביל שחיטה לבדה אלא בשנשפך מן הכלי ונאבד אחר קבלה ופסולין דלא חזו לעבודת ציבור דלא משכחן להו הכשר בשום מקום אם קבלו נמי את הדם לא יאמר ר"ש אם עלו לא ירדו דמשום שחיטה לבדה ח) שחיטה כשרה לא יחשבנו פסולו בקדש כדמשמע ברים מעילה (דף ב: וג.) שאפילו שחט בצפון וקבל בדרום לא היה חושבן ט) רבה פסולו בקדש דקמותיב ליה רב יוסף ממתני' דחטאת העוף (לעיל דף סו:) י) וכולן אין מטמאין בגדים אבית הבליעה בעולת העוף שעשה למטה ולעיל מוקמינן לה בגמ' במילוי ולא במליקה ומייתי מינה ראיה לדרום וגבי יא) קדשי קדשים דחשיב פסולו בקדש ר"ל אע"פ שנעשית המליקה בהכשר שהיה במקום שחיטה לא היה חושבו יב) פסולו בקדש לרבה עד לחוטביה רב יוסף אלמא בשחיטה לבדה בהכשר לא חשיב לרבה פסולו בקדש ומיהו יש לדמות פסול מילוי לפסול שחיטה יותר מקבלה יג) כיון שבמילוי הוא ממלה ומוליא הדם מן הגוף כמו שעושה בשחיטה: **ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקדש.** ברים פרק יולא דופן (נדה דף מא.) משמע דלא אילטריך אי קרא לנפסלו כשהן חולין אלא לנפסלו לאחר שהוקדשו והשתא רובע ונרבע דיאסרו יד) ניחא אבל מוקלה ונעבד קשה דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו וי"ל דאיירי בקדשים קלים ואליבא דר' יוסי הגלילי דאמר ממון בעלים הוא וכן מפרש בפרק בתרא (לקמן דף קיד.) וא"ת אתנן ומחיר אי לאחר שהוקדשו נתן לזונה ובקדשים קלים כרבי יוסי הגלילי הא לא הוי אתנן בדדרשינן בשלהי כל האסורין (תמורה דף ל:) לכל נדר פרט לנדור וי"ל בבהמת קדשים מעוברת ונתן לה העובר וקסבר וולדות קדשים בהויינן הן קדושים לאחר שיצאו לאויר העולם ומ"מ הוי כלאחר שהוקדש כיון דקדשים אגב אימיה וכן בפ' בתרא (לקמן דף קיד.) (נדה דף מא.) פי' בקונטרס דל"ג בהוויינן הן קדושים טו) ולפי מה שפירשתי ניחא ועכ"כ הא שמעינן לר"ש בסוף דם שחיטה (כריתות דף כג:) דקסבר בהוויינן הן קדושים מה טז) אמר דאם עלו ירדו וגם משום הך דאתנן ומחיר דשמעתין דלא משכחת לה אלא בולדות קדשים ובהוויינן הן קדושים דאבל קשה כלאים ויוצא דופן היכי משכחת לה בקדשים הוולדות הכיון דלא חזו להקרבה וגם קסבר בהוויינן קדושים לא חל על וולדות קדושה כלל כדתנן פרק כילד מעריסין (תמורה דף כד:) רשב"ג אומר ילדה טומטום ואנדרוגינוס אין קדושה [אלא] עליהן וקסבר יז) בהוויינן [הן] קדושים ולא אלה אפילו דאשת דמיס וי"ל דמקדישן בנבון קדושת הפה יח) וקשה על ר"ש דסבר בהוויינן יט) ממתני' דסוף תמורה (דף לג:) אלו כ) הנקברין קדשים שאפילו ובלאו הכי קשה מבשר בחלב דתני בהדייהו דמשמע דלא פליג עלייהו ר"ש אלא על חולין שנשחטו בעזרה ואילו קדשים שאפילו אין קדושה אלה עליהן כיון דסבר בהוויינן קדושים כמו טומטום ואנדרוגינוס וגם בשר כא) בחלב אמר ר"ש דמותר בהנאה בפ"ק דבכורות (דף י.) א"ל אמאי הוו בקבורה ול"ל דפליג עלייהו ר"ש ולא ליהוו בקבורה א"ל בקדשים שאפילו מודה לבקבורה דקדושין כב) משום דאי קיימא הוו חזו להקרבה להכי לא דמו לטומטום ואנדרוגינוס והכי צריך לפרש שילהי בהמה המקשה (חולין דף עז.) גבי הפילה שליא במוקדשים תקבר ומפרש טעמא משום דרובא בר הקדש הוא וקשיא לר"ת אי סבר וולדות קדשים ממעי אמן קדושין אפילו כולן קדושין ואי סבר בהוויינן אין חלה קדושה על שום דבר דלא חזי להקרבה כדאמר רשב"ג גבי טומטום ואנדרוגינוס אלא י"ל דנפלים עדיפי כיון דאי הוו בר קיימא הוו חזו להקרבה וחל עלייהו קדושה והיינו [דאמר] התם רובא בר מקדש כ לאפוקי טומטום ואנדרוגינוס כא): **הגה"ה יוצא שהרי יוצא כשר בבמה.** יולא דאבני עולה ואימורין קאמר אבל יולא דדם (כא) פוסל ר' יהודה ואע"ת מהאי טעמא נמי ליתכשר יולא דדם וי"ל דהכשר דם חמור ולא יליפינן מבמה אם לא נמצא לו הכשר בפנים ועוד י"ל דבבמה הוי בהכשרו ואע"ג דבאימורין יליפינן אלא בהכשרו מבהכשרו ע"י ריבוי תורת מיהו בדם המתיר לא יליפינן כדפירשנו לעיל בפ' איזהו מקומן (דף נא. ד"ה מפני) דדייק דבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בבנין אב מדילפינן לן דמה מלן דאימורין ולן דאימורין מלן דבשר ואמאי גילף דם שנפסל בשקיעת החמה כב) מאימורין דכשרין דלא מיפסלי אלא בעמוד השחר וכ"ת משום דלן בדם אחר עמוד השחר לא מצי גמר מאימורין מה בכך הא לא מצינו פסול עמוד השחר בדם כלל ועוד כיון שלמדנו דאחר שנפסל לא ירד אין חילוק בין שקיעת החמה לעמוד השחר דאי לא תימא הכי לן בדם שתי ליגות כד) מנין הא אין כיולא בו כה) בבשר אלא ודאי לא גמרינן (ג) דם מהכשרו ולהכי חשיב ליה בנין אב מבנין אב דלא מצי למילף אלא מלן דעמוד השחר דאימורין ולהכי נמי לא כייל להו דילמא לן בדם ובאימורין כשר שהרי לן בשר בבשר ולכך נמי אצטריך למימר חוץ למקומו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו דלא מצי למימר הואיל וכשר בבמה וכן קבלו פסולין לא מכשר אלא בהנך דחזו לעבודת ציבור אבל זר לא אף על גב דכשר בבמה ומיהו אשכחן דילפינן (ד) מהכשרו בדם מדם כגון ניתנין למעלה ולמטה לפי שכל אחד כשר בחבירו וגם לא הוצרך כאן לפרש הטעם לפי שהוא פשוט ושלא כו) לשמו דפסח וחטאת שכשר בשאר קרבנות ומיהו קשה דלעיל בפרק חטאת העוף (דף סח:) גבי זר וסכין מטמאין בבית הבליעה פריך דילף זר מבמה דתניא מנין ליולא כו' ומאי קושיא הא האי תנא גופיה לא יליף כדפי' דמוקי בחזו לעבודת צבור ולא גמרי כז) נמי דם מבמה ועוד הא דמכשר התם מליקת שמאל משום דאשכחן ליה הכשירא ביוה"כ הא לא יליפינן מבהכשרו וכן ליגה כח) מאבריס ופדרים הא רבי יהודה פסיל ליה הכא וי"ל דלעיל פירשתי דהתיא קוגיא כר"ש וכולה מתני' דהתם דמפלגא לענין כט) בליעה (ה) לענין בין פסולו בקדש כר"ש דהכא דברים מעילה מדמי ל) בית הבליעה ואם עלה לא ירד להדדי וה"ק נילף מבמה לר"ש כי היכי דגמר בברייתא פסול דאימורים לא) לרבי יהודה ומיהו לא לגמרי אתיא כר"ש מדפסלה מליקת שמאל ור"ש מכשר לה לפי גירסת ר"ת דלעיל בפרק שני (דף כד:) 1) דגרים והא תנן מלק בשמאל כו' א"נ י"ל דלרבי יהודה לא יעמיד המיעוטין בעוף מיהו לעיל (דף פג:) פסלינן בעוף טפי מבבמה גבי פלוגתא דרבי יוסי הגלילי ור"ע דמה כבשים ראוים כו' ומיהו קשה לרבי יהודה יולא דמה ליתכשר דילף מיולא דאימורים ואימורים מבמה כמו לן דדם מאימורים ולן דאימורים מבשר א"נ יולא דאימורים מבשר שלמים דכשרים חוץ לקלעים וממילא שמעת חוץ לירושלים דאין חילוק בין חד פסולא לתרי פסולי כדפירשנו והא דנקט הכא לב) קרא מבמה ניחא לאשכוחי הכשירא ביולא דאימורין גופייהו אבל גבי לן דגמר מבשר לא הוה מצי לאשכוחי באימורין לן בבמה לג) דכשר דהא תנן בפ' בתרא (לקמן דף קיג.) הזמן הנותר והטמא שוין בזה ובזה:

## גליון הש"ס

תוס' ד"ה ומוציא וכו' לאפוקי טומטום ואנדרוגינוס. עי' לקמן דף קיד ע"א תו' ד"ה וקסבר: **בא"ד** אי נמי י"ל דלר"י לא עבידי דמיעוטין. ע"ל דף סח ע"א תוס' ד"ה מלק:

## שינויי נוסחאות

א) ל"ל דאבריי (*ש"מ וכ"ה בתוס'): ב) כלן הס"ד, ומס"ד ונשחט חוץ לזמנו כל"ל (שמכ"י). [ולהל"ק מיבת ונשחט ממקק]: ג) וטעמו לאסמכתא כל"ל (צ"ק). וע' מוסף רש"י: ד) הך דלר' יהודה תרד חייב כל"ל (*ש"מ): ה) יוסף אמר לא (ש"מ): ו) ל"ל דשחטה (ש"מ): ז) מיבות דניתנין למעלה שנתנן למטה. נר' מיותר [וכתוס' נדה מ ע"ב לימא]: ח) לבדה שנעשה בהכשר לא יחשבנו כל"ל (צ"ק, ע"פ תוס' נדה מ ע"ב): ט) חושבו (ש"מ): י) דקתני ובולן (ש"מ): יא) ל"ל גבי (ש"מ, צ"ק): יב) ל"ל נחשב (באה"מ): יג) מלקבלה (ש"מ): יד) מיבת דיאסרו נמתק (ש"מ). ועי' הגרי"ל מבר מתקיים הגירסא: טו) קדושים דהא כ"ש למ"ד במעי אמן הן קדושים דאיצטריך למעוטי מואת, ויש לפרש דה"ק דאפי' קסבר בהוויינן הן קדושים ניחא דאיצטריך קרא למעוטי כיון דהפסול לא בא תחילה אלא בבת אחת. אבל לא מצי למיגרס קסבר במעי אמן הן קדושים דע"כ הא שמעינן כו' (ש"מ). וכע"ז בתוס' נדה שם ועי ל"ק וס"מ: טז) ס"א ומיהו אמר (ש"מ). ל"ת ומ"ה אמר (יעב"ץ). וגירסת ל"ק קדושים וגם משום הך כו'. והשאר נמתק: יז) ל"ל וקאמר דקסבר (שמכ"י וכ"ה בתוס' שם): יח) בשמכ"י נוסף דאע"ג דאין קדושת אימן חלה עליהם קדושת פת חלה עליהם. וכ"ה בתוס' שם. וכו' ולגא נשתבש כאן: יט) בהוויינן קדושים (יעב"ץ): כ) דתנן אלו הן הנקברין (ב"ש): כא) ל"ל בבשר (צ"ק): כב) דקדושה חלה עילויה משום כל"ל (צ"ק): כג) החמה דלא ירד מאימורין כל"ל (באה"מ): כד) ל"ל לילות (ד"ז, צ"ק): כה) בו כשר בבשר (ש"מ): כו) וכן שלא לשמו כו' לפי שכשר בשאר כו' (ש"מ): כז) ל"ל גמר (באה"מ): כח) ל"ל לילה (ד"ז, צ"ק): כט) לענין טומאת בית הבליעה בין פסולו כו' (שמכ"י): ל) מדמי טומאת בית (ש"מ): לא) דאימורים מבמה כל"ל (צ"ק): לב) הכא מבמה ניחא ליה לאשכוחי כו' (צ"ק). [תיבת ליה בד"ן]: לג) ל"ל כשר בבמה (ש"מ):

ה) [לעיל נא.], ו) [לעיל סח: סט. מנחות ו: מח:], ז) [לעיל נא. סט.], ח) לקמן קיא: ע"ש, ט) [ועי' היטב תו' לקמן קיד. ד"ה וקסבר, חולין עז: ד"ה רובא, נדה מא. ד"ה קסבר], י) [ד"ה והרי]

**לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ.** תימה אמאי אינתא הכא לימא אלא דאמרי כרבי שמעון דפ' השוחט והמעלה (לקמן קיא.) דאמר זעירי שחיטת לילה איכא בינייהו דלרבי שמעון חייב וי"ל [ד] דהכא קאמר אפי' לרבי יהודה דאי לרבי שמעון דוקא למה לי טעמא דלא תהא פחותה תיפוק לי משום [כב] דרבוי להתקבל בפנים ות"ת הא דתניא לקמן בפ' השוחט והמעלה (דף קט.) מנין לרבות פסולין כגון הלן והיוצא כו' ת"ל לא יביאנו לעשות כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ג"ל קרא תיפוק לי דלא תהוי פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ וכ"ת דהתם כרבי שמעון דלית ליה האי טעמא א"כ ליתי שחיטת לילה ונשפך דמה וילא דמה חוץ לקלעים וי"ל דבלן ויוצא וטמא לא שייך לא תהא פחותה משוחט בחוץ: **מקבל קבליה.** משום דלא מצינו שחיטה בעוף בפנים הלכך ה"ל כהתיז ראשו ולא דמי לשחיטת לילה [ה]: **ומאי קמ"ל דיש הפשט ונתוח בראש המזבח הניחא למ"ד בו'.** תימה דהך קושיא יכול להקשות בלאו הכי דהיכי דמי אי בפסולים ונתח אותו אמר רחמנא ואי בכשרין הניחא כו' ומפרש ה"ר חייס דאם עלתה בראש המזבח כ"ע יש הפשט ונתוח וכשהיא למטה פליגי מהו להעלותה ולהפשיטה והכי פירושא בשלמא אי מיירי ריש בכשרין ותיהוי סייעתא לעולא ותנא [לא] סיפא לגלויי ריש דבכשרים אף על גב דסיפא לא אשמועינן מידי דלכ"ע יש הפשט ונתוח בראש המזבח ולא [לב] תניא אלא לגלויי אריש אלא אי אמרת ריש בפסולין סיפא במאי אי בפסולין ונתח אותה אמר רחמנא ואי בכשרין מאי קא משמע לן אי קא משמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח אפילו הורידה יעלנה להפשיטה הניחא למאן דאמר כו':

לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ מתיב רב חייא בר אבין [ו] השוחט עוף בפנים ומעלה בחוץ פטור שחט בחוץ ומעלה בחוץ חייב [א] נימא לא תהא פחותה משוחט ומעלה בחוץ [ז] תיובתא איבעית אימא שחיטת העוף בפנים מיקטל קטליה [ז] אמר עולא אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח א"ר זירא אף אנן נמי תנינא שנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים ומה התם דאם בא לזרוק אין לו לזרוק אמרת אם עלו לא ירדו הכא דאם בא לזרוק זורק לא כל שכן תרגמא אקדשי קדשים הרי [ב] פסח דקדשים קלים הוא תרגמא בשלא [ג] לשמן תנן וכולן שעלו חיין לגבי [ד] מזבח ירדו הא שחוטין לא ירדו מאי לאו ל"ש קדשי קדשים לא שנא קדשים קלים לא הא שחוטין מהן ירדו מהן לא ירדו והא כולן קתני [ה] כולם אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין [ו] ואליבא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו במאי אוקימתא בפסולין אימא סיפא וכן [ז] עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתח במקומה ואי פסולה בת הפשט ונתוח היא [1] ונתח אותה אמר רחמנא [ח] אותה כשרה ולא פסולה סיפא אתאן לכשרה ומאי קמשמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח [ז] ולמאן דאמר אין הפשט ונתוח בראש המזבח מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שהיתה לו שעת הכושר ונפסלה ורבי אלעזר ברבי שמעון היא [ט] דאמר כיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשיטנה ועורה לכהנים ואלא [ח] דקתני כיצד עושה מוריד את הקרבים למטה ומדיחן [מ] למה לי היכי נעביד נקרבינהו [י] בפרתייהו [2] הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך אנן הכי קאמרינן מדיחן למה לי דאי מיתרמי כהן אחרינא ולא ידע נסקינהו

**לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ.** דקי"ל בהשוחט (לקמן דף קו.) דחייב על שחיטתה ועל עלייתה: **השוחט עוף קדשים בפנים והעלהו בחוץ פטור.** על העלייתה [ו] דאינו מתקבל בפנים אלא מלוה: **שחטו בחוץ והעלהו בחוץ חייב.** על שתיהן דהשוחט עוף קדשים בחוץ חייב דאיתרבי מאו אשר ישחט בפ' השוחט (שם דף קז.) וכי העלהו בחוץ חייב דמרבינן בהשוחט (שם) לענין העלאת כל הנשחטין [יא] דכי היכי דחייב על שחיטתן חייב על העלאתן דכתיב ואליהם תאמר לערב פרשיות: **ואמאי.** השוחטו בפנים והעלהו בחוץ פטור נימא לא תהא פחותה כו': **מיקטל קטליה.** לא [יב] שייכא שחיטה בפנים כלל לא בחולין ולא בקדשים אבל שחיטת לילה שחיטה היא בחולין הלכך בקדשים שחיטה פסולה היא קרויה: **שנשפך דמה.** לא תרד הבשר אם עלה. וקא ס"ד דבאימורי קדשים קלים נמי קאי: **ומה.** נשפך דמה דהוי עליית בשר לפני זריקה דהא אין כאן זריקה וגריעא משאר עולין לפני זריקה דהתם אם בא לזרוק יש לו מה לזרוק והכא אם בא לזרוק אין לו מה לזרוק ואפ"ה לא תרד וכ"ש היכא [יג] **דלא נשפך: תרגמא אקדשי קדשים.** פירוש [יד] המשנה הזאת בקדשי קדשים שקדושת הגוף עליהן לפני זריקה [טו]: **והרי פסח.** שניו בה דקתני סיפא [טז] והפסח והחטאת כו' וקס"ד דאפסולי דקתני בריש נמי קאי כגון אם נשפך דמו או יצא: **תרגמא אשלא לשמו.** פסח לא תנא ליה אלא אפסולא דשלא לשמו דכדתני בה ששחטן שלא לשמן [טז]: **הכי גרסינן מנן וכולן שעלו חיין לגבי מזבח ירדו הא שחוטין לא ירדו מאי לאו לא שנא קדשי קדשים לא הא שחוטין מהן ירדו והא כולן קתני כולם אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין:** הכי גרסינן מנן וכולן שעלו חיין לגבי מזבח ירדו הא שחוטין לא ירדו מאי לאו לא שנא קדשי קדשים לא הא שחוטין מהן ירדו והא כולן קתני אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין כו': הכי גרסינן מנן וכולן שעלו חיין. הא כולן אכל קדשים קאמר ואכשרין [יח] קאי ולא אפסולין דתני בריש קאי דלא שייך [יט] בהו חיין דבכל הפסולין המזכרים באם עלו לא ירדו אין בהן פסול מחיים הלכך אכשרין קאי והאי כולן ע"כ כל [כ] הקדשים קאמר לא שנא קדשי קדשים ולא שנא קדשים קלים וקאמר הא שחוטין לא ירדו ובלאחר זריקת דמים לא איצטריך לאשמועינן דאמאי ירדו: ומשני **לא תימא הא שחוטין כולן לא ירדו אלא אימא הא שחוטין יש מהן ירדו ויש מהן לא ירדו.** קדשי קדשים לא ירדו קדשים קלים ירדו: **והא כולן קתני.** מאי לאו אדוקיא דהא שחוטין לא ירדו נמי קאי: **כולן משום חיין.** נקט לה למימר דירדו דאין מזבח מקדש חיין: **פשיטא.** דירדו [כא] דהא חוזרין ועולין לאחר שחיטה הואיל ובכשרין קיימי [כב]: **לעולם אחיין.** נקט כולן ולאשמועינן דירדו ובדוקין שבעין איצטריך לאשמועינן שפסולין מחיים וכי מחתינן להו תו לא מסקי [כג] דקי"ל (לעיל דף פד.) בפסולין כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו ואפי' הכי ירדו דאין מזבח מקדש חיים: **ואליבא דר"ע.** נקט לה דאמר במתניתין בעלי מומין אם עלו לא ירדו ומוקמינן לה לקמן [ע"ב] בדוקין שבעין ואשמעינן מתניתין עלו חיים ירדו הא שחוטין לא ירדו: **ונתוח אותה.** אמרינן [כד] בתורת כהנים כשרה ולא פסולה שאם נפסלה קודם הפשט שורפה בעזרה [כה] והא נמי בראש המזבח מיהו לא בעי הפשט ונתוח: **סיפא דמתני' אתאן לכשרים** [כו]. והכי קאמר וכן עולה חיה כשרה שעלתה כו'. ומאי קא משמע לן פשיטא דתרד דהא הדרא סלקא: ומשני הא קמ"ל דהיכא דשחטה בראש המזבח לא צריך לאחותה ואסוקה ואע"ג דהדר סלקא אלא מפשיטה בראש המזבח: **דיש הפשט.** בכשרות: **אין הפשט.** הואיל והדר מלי לאסוקה לאו אורח ארעא להפשיט שם: **הכא במאי עסקינן.** לעולם כשעלתה כשרה [כז] חיה ומששחטה בראש המזבח וזרק דמה נפסלה הלכך יפשיט וינתח במקומה דאי מחית לה תו לא סלקא. ודקשיא לך פסולה לאו בת הפשט היא: **כגון דהיתה לו שעת הכושר.** להפשט. קודם פסולה בת הפשט ונתוח היא ואפילו היא למטה והבשר פסול ונשרף וכדי אלעזר בר"ש דאמר לקמן בפרק טבול יום (דף קד.) כיון שנזרק הדם והורלה בשר שעה אחת להקטיר ונפסלה יפשיטנה ועורה לכהנים ואין עורה נשרף עמה הילכך השתא נמי כי איתא בראש המזבח ונקטרת [כח] בעיא הפשט ונתוח: **עורה לכהנים** גרסינן. כדכתיב (ויקרא ז) עור העולה אשר הקריב לכהן: **אלא הא דקתני כילד הוא עושה כו'.** בברייתא דזבחים [ט] גרסינן ליה גבי עולה שעלתה חיה למזבח ושחטה וקאמר יפשיט וינתח במקומה וקתני סיפא מוריד את הקרביים למטה ומדיחן ואי בפסולה מכי מחית לה תו לא סלקא: ומשני **אלא היכי ליעבד ניקרבינהו לקרביים בפרתייהו.** בפרש שלהן בתמיה: **אנן הכי קאמרינן מדיחן למה לי.** הואיל ולא הדרי סלקי: ומשני **דאי מתרמי כהן אחרינא דלא ידע.** שנפסלה ניסקינהו:

ואנן

---

ג) לקמן קיא., ד) [שבת כ: גיטין כח.], ה) לעיל פג: [מעילה ז:], ו) לעיל פג: [מעילה ה) תו"כ ויקרא נדבה פ"ה ה"ז וס"ז ה"ט.], ז) לקמן קד., ח) [עי' מולין יח. ד"ה ממסמס ליה בפרתא וע"ש בהש"ן], ט) מעילה ז:, ט) תוספתא זבחים ריש פ"ט, י) תוספ' שם ה"ד, כ) ע' ל"ק.

## מוסף רש"י

השוחט עוף בפנים. פסול ואוכ אינו לחוי בפנים לאיכך פטור על העלאתו בחוץ, ואם תאמר והלא כל העולין בחוץ נפסלין בלינתן, וכן השוחט בחוץ פסול הוא ומחייבין על העלאתו, התם דאמרינא דרשיב אבל לענין שאר פסולין מתקבל בפנים בעינן (לקמן קיא.): **שהעלן לפני זריקת דמן.** לא הוכרלו למזבח, שזריקת דמן שלהן קובעתן למלק גבוה לענין מעילה, מה שאין כן בקדשי קדשים שהן מתחילתן לגבוה ואימוריהן עומדין למזבח, אבל קדשים קלים אין בהן מעילה אפילו באימוריהן, כדתניא בתו"כ קדשי ה' המיוחדים לשם, יצאו קדשים קלים, אבל לאחר זריקת דמים יש מעילה באימוריהן, דנפקא לן מדכתיב וכל אבל לה' לרבות אימורי קדשים קלים לאחר זריקת דמים למעילה (לעיל פג.): **נעשה לחמו של מזבח.** דלקמן מזבח, לכיון דחד גופא הוא כי הדר חריך הדם לאחר העלאת אימורין הוא זריקה ולא ידלו (מעילה ז:).

## שיטה מקובצת

ומה התם דאם בא לזרוק כו'. לעיל פי' דעולה אמר לא ידלו אפי' לר' יהודה (והכי) [והכא] משמע בגמרא דלגבי דר"ש קאמר מדסדיך ליה מנשפך דמה דאי אלינא דר"ש דאמר אם נשפך דמה לא ידלו, מיהו י"ל דסדיך שפיר אלינא דר"י וכ"ק מדר"ש נשמע לר"י ואלינא דר"ש פריך שפיר מכ"ש ואף לר"י נמי דעד כאן לא קאמר ר"י ידלו אלא בנשפך דמה אבל היכא דיש בידו לזרוק לא דאין לנו לומר דפליגי אלא במאי דחזינן דפליגי, ועוד דלא דמי כלל דתמנן' דהתם אין בידו לזרוק, ומהי דתנלמודא מייתי נשפך דמה דייתו משום דבעי למיפרך מכ"ש אלינא דר"ש ומ"מ מייתי נשמע לר"י כדפי' ובדוקין שבעין. פי' אבל מתוסר אבר לא, וכן כל מום מגונה משום הקריבהו גם בפתחך: תוד"ה ומאי קמ"ל כו' ובפרש ה"ר חיים. לשון מהר"ש, ומפרש הר"ר חיים דהא דקאמר דאין הפשט ונתוח הייט היכא שירדה למטה ושוב לא יעלנה על המזבח להפשיט, אבל אם בראש המזבח להפשיט, אבל בראש המזבח כ"ע לא פליגי דיפשיטנה במקומה קודם שתרד אם ירצה, והשתא ניחא לגוהיה דתמני' אי לא דאוקימנא בפסולין וה"פ אי אמרת בשלמא בכשרים מיירי ריש וסיפא ניחא ותע"ג דבהאי דתני סיפא אם עלתה חיה תרד ליכא שום חידוש ולא בהא דקאמר יפשיטנה כיון דבכשרים מיירי (דבלא) [ובלא] ירדה מיירי, מ"מ איכא למימר דתני סיפא לגלויי ריש דבכשרים ואכיא איכא חידוש לאשמועינן בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים, אלא אי אמרת ריש בפסולים סיפא ע"כ בכשרים דאי בפסולים בת הפשט ונתוח היא, וא"כ סיפא מאי אתא לאשמועינן דהא לאו לגלויי ריש אתא, אלא ע"כ אתא לאשמועינן דאם שחטה בראש המזבח (ו)אפי' אם ירדה יעלנה ויפשיטנה דאל"כ לא הוי בסיפא שום חידוש, ושיך שפיר השתא הניחא:

## שינויי נוסחאות

א) ואמאי נימא כל"ל (ש"מ. וכ"ה ברש"י): ב) ל"ל והרי (ש"מ): ג) ל"ל אשלא (ש"מ): ד) לראש המזבח (כי"צ, וכ"ה במשנה): ה) קתני כי קתני כולם אחיין, אחיין פשיטא אלא לעולם (ע"פ כתה"י וב"ש). ועי' לש"י וקס"ס: ו) מיכת וכן ליתא בכי"ל ומשנה: ז) המזבח הניחא למ"ד יש הפשט ונתוח בראש המזבח אלא למ"ד אין הפשט ונתוח בראש המזבח מאי איכא למימר דאיתמר רב פפא ורב שימי בר אשי חד אמר יש הפשט ונתוח בראש המזבח וחד אמר אין הפשט ונתוח בראש המזבח במאי קמפלגי מר סבר לשלהן דמי ומר סבר לבית המטבחים דמי הניחא למ"ד יש הפשט ונתוח בראש המזבח אלא למאן (ע"פ כי"מ וש"מ וכ"מ בתוס'): ח) נ"ל אי הכי היינו דקתני עלה כיצד הוא עושה (כי"צ): ט) ומדיחן ואי בפסולל מכי נחת תו לא סלקא אלא היכי נעביד (דק"ס עפ"י כי"מ ור'. וכ"מ מרש"י): י) העליה (*ב"ש): יא) הנשחטין בחוץ דכי כל"ל (*ש"מ): יב) דלא שייכא שחיטה בעוף בפנים כלל לא בחולין ולא בקדשים והו"ל כהתיז את ראשו אבל שחיטת לילה שחיטה היא בחולין הלכך בקדשים נמי שחיטה פסולה היא קרויה כל"ל (ע"פ ש"מ וגר"כ): יג) ל"ל הכא (ש"מ): יד) ל"ל פרש (כי"פ): טו) נ"ל בתוספתא (גליון). ועי' רש"ס: טז) בש"מ נוסף דהויא ביה זריקה והוברור אימורין למזבח, ואע"ג דזריקה פסולה הואי, להכי מיהא אהני דאם עלו לא ירדו הואיל וברוב זבחים אין פסול שלא לשמו נוהג. הס"ד: יז) דעתיה דהאי כולן (שמכ"י): יח) בכתה"י דאכשרים, וכל"ל. [ור"ל כיון לליכא למימר דהך כולן קאי אכשרין בין אפסולין וכו' ע"כ דקאי אכל הקדשים (באה"מ)]: יט) שייך למיתני בהו (כתה"י): כ) ל"ל אכל (ש"מ): כא) ס"א המחיים ירדו דאין מזבח מקדש מחיים דאם כשרים הם מה הפסד יש בירידתן הואיל ויכול להעלותן בסוף ואם פסולים הם אינם פסולים אלא ממום או רובע ונרבע או חד מהנך דאין פסולן בקודש וא"כ פשיטא דירדו (ש"מ): כב) קיימינן (כי"פ): כג) ל"ל סלקי (שמכ"י): כד) ואמרינן (כי"פ): כה) בעורה והאי נמי דבראש כל"ל (ש"מ): כו) לכשרה (*ש"מ): כז) כשרה היתה ומששחטה כל"ל (ש"מ): כח) נ"ל ונפסלה (כי"י): כט) משום דלא ירדו וראוי כל"ל (ש"מ): ל) בש"מ נוסף שהפסול מחמת דבר אחר הוא וחזיא למחר לישחט. אבל ליכא לפרש דשחיטת לילה כשרה בחולין [דהא] שחיטת עוף נמי כשרה בחולין. [בש"ס מתיכת אבל ליכא סוא בסגנון אחר ח"ל ולפי' רש"י קשה דכמו כן שחיטת העוף חזיא בחולין. ריב"ל]: לא) ל"ל תנא בלי וא"ו (באה"מ): לב) ל"ל לא בלי וא"ו (באה"מ):